

2. ČINIOCI ZNAČAJNI ZA IZGRADNJU LIČNOSTI MLADIH SPORTISTA

Uvod

- U izgradnji ličnosti i pripremi mladih sportista za demokratsko društvo treba razmotriti 5 činilaca:
- Upoznavanje samoga sebe
- Biranje sebe
- Izgrađivanje sebe
- Upravljanje sobom
- Ostvarivanje identiteta, integriteta i digniteta svoje ličnosti

shutterstock.com • 537123220

Upoznavanje samoga sebe

- Podrazumeva rad sa (mladim) sportistima na:
 - otkrivanju svojih sposobnosti, talenata, interesovanja, strasti, težnji i želja;
 - Upoznavanje sebe kao biološkog bića,
 - Saznanje duhovnih i socijalnih potreba
- Tako otkrivaju fizičke, fiziološke i društvene uticaje koji oblikuju ponašanje na treningu, u toku utakmice i dr, prepoznaju emocionalne i nagonске dispozicije koje se na različite načine manifestuju u ljudskim odnosima

Upoznavanje samoga sebe

- Bez poznavanja sebe nema realne procene svoje ličnosti, uspešnosti u raznim aktivnostima, produktivnog angažovanja u ljudskim odnosima i doprinosa afirmaciji sporta u društvu
- Upoznavajući sebe, sportista shvata smisao dužnosti prema sebi, drugim ljudima (treneru, klupskim drugovima i drugima) i sportu kome se posvetio

Biranje sebe

- Izabrati sebe znači biti ono što pojedinac želi i može biti, a ne ono što drugi žele da on bude:
 - Verovati u sebe i raditi na svom izgrađivanju
 - Odbaciti “masku” i ponašati se u skladu sa svojim moralnim imperativima
 - “Misliti svojom glavom”
 - Ne dozvoliti manipulaciju sportom i sportistima

Izgrađivanje sebe

- Razvoj ličnosti dece i mladih opredeljenih za sport podrazumeva ostvarivanje identiteta, integriteta i digniteta, izgradnju filozofije života, autonomne moralnosti i demokratskih društvenih uverenja
- Među ključnim pokazateljima “izgrađene” ličnosti jeste njeno opredeljenje za istinu, slobodu, pravdu i čovečnost

Upravljanje sobom

- Moralna snaga sportiste da upravlja sobom je bitan činilac njegovog života i uspeha u sportskoj i ostalim životnim sferama
- Sportista koji upravlja sobom postojan je u svojim stavovima, pouzdan je u:
 - izvršavanju preuzetih obaveza,
 - efikasan u komunikaciji,
 - tolerantan prema drugim ljudima i
 - skroman u zahtevima

Ostvarivanje identiteta, integriteta i digniteta

- Identitet → autonomija ličnosti, autonomno moralno suđenje i poverenje u vlastite snage, moć samokontrole i upravljanje sobom
- Sportista čiji je identitet stabilan pokazuje u svim situacijama svoje crte ličnosti, sledi dosledno svoja uverenja i ne dozvoljava da mu se nametne bilo šta što bi značilo “otuđenje od sebe”

Integritet

- Uslovljen je identitetom
- To je faktor samostalnosti u delovanju, doslednosti u mišljenju i pouzdanosti u obavljanju preuzetih obaveza
- Celovite ličnosti konstruktivno deluju u međuljudskim odnosima, otporne su prema negativnim uticajima, spremnije da sačuvaju svoje fizičko i mentalno zdravlje i da se suprotstave okolini koja deluje na dezintegraciju ljudi

Dignitet

- Dostojanstvo, uzvišenost, ugled, vrednost i čast ličnosti
- On se izgrađuje u procesu razvoja, delovanja i socijalnog sazrevanja
- Dostojanstven sportista je u stanju da se intelektualno i moralno izdigne iznad svoga vremena, da mu objektivno sudi i realno se suočava sa njegovim slabostima
- Dostojanstven sportista je u stanju da čuva osnovne vrednosti svoga bića i vremena, da prkosi moralnoj konfuziji, suprotsavlja se bilo kakvoj manipulaciji

Pitanja

- Navedite pet činilaca neophodnih za izgradnju ličnosti sportista.
- Opišite odlike svakog činioca.
- Zašto je njihova međusobna uslovljenost značajna?

Izvor:

- Ljubica Bačanac, Ivica Radovanović (2005), Vaspitanje kroz sport, Učiteljski fakultet, Beograd